

dergang viet menneske!“ Så var det senere, at man indførte denne lov om æresord. Allerede 1886 tilbød lederen af fængsels-drenge-skolen at tage sig af unge mennesker mellem 16—25 år, som første gang forså sig imod loven. Istedetfor at sende dem til fængsler eller forbedringshuse måtte de afgive deres æresord, og blev stillede under den menneskekærlige Willards personlige opsyn, indtil det lykkedes ham at finde ansættelser til dem.

Ved at gøre sig bekendt med mange af disse unge menneskers levnedsløb og livsforhold gik det op for Willard, at fængselsstraf mindst af alt skulde føre de unge tilbage på den rette vej. Forbryderne måtte nu enten ved daglige besøg eller ved skriftlige beretninger give Willard meddelelse om, hvad de tog sig til. Den unge fik derved en fornemmelse af, at en sædelig kraft vågede over ham, og at han selv havde visse moralske forpligtelser at opfylde. Han følte, at der gaves ham lejlighed til at gøre sine fejltrin gode igen, så at der ikke hele livet igennem hvilede en plet på hans ære.

De erfaringer, som Willard har gjort, og som han har optegnet siden æresordsystemet blev indført, er meget gunstige. Han opgiver, at af 150 tilfælde, som kom til offentlig forhandling, førte 105 til fuldstændig frigivelse. På den måde vinder staten et antal gode borgere, som ved egen kraft har arbejdet sig op, og derfor må der sættes dobbelt pris på dem.

Hvad om man berhjemme forsøgte noget lignende som i Amerika, og hjalp de unge til arbejde, her, hvor det især er de unge knøse, hvem lediggang driver ind på forbrydervejen!

*Mathilde Bajer,
f. Schlüter.*

Vikingekvinder.

Der er udkommet en bog på G. B. N. F., som jeg gjerne vilde henlede danske kvinders opmærksomhed på.

Det er en bog af prof. Alexander Bugge, den berømte norske forsker Sophus Bugges søn, om „Vikingerne“; den bærer som undertitel: „Billeder fra vore forfædres liv“. Bogen er et grundigt og fængslende arbejde om vore forfædres daglige liv og færd i det hele taget, om deres kampe og dådværk, deres digtning og stolte livssyn, deres karakter og stærke sindelag, sådan som deres efterkommere har fundet det hugget ind i det hårde fjæld af norden over og prentet af

gamle „frode“ mænd på skindruller og gullet pergament, som har trodset tidens tærende tand i de lange århundreder mellem hine dage og nu, underligt sammensat af træk så hårde, vilde og grumme og træk så ædle og højsindede, at vor tids jævne normalmennesker vanskeligt forstår, at slige modsætninger har kunnet rummes i et menneskebryst. Men det, som i bogen særlig skulde interessere danske kvinder, er skildringen af den kvinde, der levede i vikingernes samfund og uudslettelig satte sit præg på det. Der findes sikkert ikke i den nordiske bogavl en livligere, åndfuldere og på mere grundig viden bygget skildring af oldnordens kvinde end den, her er givet.

Kvinder, herlige og stolte, drager forbi os som i et glimrende optog i dette nordens gamle rige. Helttekvinder og skjoldmøer, vi før kun skimted gennem sagaens tåge, træder frem for os lyslevende i ord og dåd. Onde svingefulde skikkelser øjner vi imellem, glødende af had, klamme af nid og stygge tanker. Elskelige skikkelser side om side med dem, kvinder, der er nordiske mænds ideal den dag i dag. Få steder i verdenslitteraturen er der tegnet en mø så bly og fager, en moder så mild og øm, en kvinde så ond og listig som i de gamle nordboeres sagn og saglitteratur. Prof. Bugge har skildret disse kvinder og samtidig på grundlag af et stort tildels nyt bevismateriale givet en ligeså realistisk som grundig fremstilling af kvindens retslige stilling og dagligdags kår i fædreens vilde vikingesamfund.

Vi får se, hvordan den frigørelsens vår, der oprandt for nordboerne med vikingetidens eventyrlige udfærder, ikke blot blev en vår med sprængning af gamle bånd og lænker for nordens kvinde, men hvordan den også blev hende indgangen til en ond tid, derved at flerkoneriet efter de første vikingetog fik fodfæste i norden.

Vi får også høre, at af de skandinaviske lande var det Danmark, som i oldtiden gik i spidsen for kvindens frigørelse fra det slaveri, hun også var stedt i hos vore forfædre. Og mærkeligt må vi synes det er, når vi ved, at nu er det snarere omvendt, at nu er det Norge, som går forrest.

Jeg vil henstille til prof. Bugge at udgive afhandlingen om oldnordens kvinde særskilt, helst noget udvidet. Men de, der har interesse ikke blot for vikingetidens kvinde, men også for det samfund, hun levede i, den baggrund, hun rettelig bør ses på, de bør købe bogen og læse den, som den er.

A. L.